

כאשר ניגשנו לתכנן את **פארק הצוק**, ראינו לנגד עינינו שני היבטים עיקריים: השימור של ערכי הטבע והנוף אשר נותרו במקום ועיצוב אופן המפגש שלהם עם המרחב העירוני, לטובת תושבי העיר.

עיר – פארק – ים

הבינוי המתוכנן ב 3700 נושק למשאב ייחודי, חד פעמי, ההולך ומתכלה. במקום זה, ה"עיר הניגשת לים" פוגשת מרחב שונה מהפארקים והחופים התל-אביביים – זוהי הזדמנות אמיתית לאפשר למבקר חוויה שונה מהמוכר. ההתערבות שאנו מציעים מחזקת את הערכים הגלומים במקום, מוסיפה להם רובד נוסף וקושרת אותם לעיר, על מנת ליצור פארק ייחודי ואטרקטיבי. הפארק יזמין את תושבי העיר והמטרופולין לחוויה של "טבע בתוך העיר". תושבי הרובע הסמוך יזכו להתגורר לצד פארק "אחר", אשר אופיו הייחודי יחלחל אל תוך המרחב הבנוי, אל היומיום העירוני.

הפארק מקבל אליו את קצות צירי-הרוחב המגיעים מן העיר. להעצמת תחושת המעבר מהסביבה העירונית לטבעית – הצירים עוברים טרנספורמציה כאשר הם מגיעים אל הפארק, הם הופכים לחלק מה"ריזום" המאפיין את הפארק כולו. כל כניסה מתפצלת למספר אפשרויות שוטטות וגילוי.

הירידות לחוף הים מאפשרות אף הן מגוון מחברים השונים באופיים – מצירי ירידה רחבים ונוחים בקצות הצירים העירוניים הראשיים ועד לשבילים צרים המתפתלים בין סלעי הכורכר ומייצרים אתגרות אינטימיות בדרך אל החוף. מיקום הירידות ואופיין הוכתב הן על ידי הירארכיית הצירים העירוניים הניגשים אל הפארק והן על ידי המבנה הטופוגרפי של המצוק, זאת על מנת למזער כל פגיעה נוספת.

הפארק הליניארי הוא הציר העירוני הראשי אל פארק הצוק, חוף הים והטיילת הצפונית וגם עולם בזכות עצמו. מתקיים בו שילוב של שטחים בעלי אופי טבעי - שלולית חורף, יער מאכל וצמחייה מקומית, יחד עם אזורי מדשאות, התכנסות ומשחק. הפארק הליניארי "מדלג" כפארק-עילי מעל לדרך נמיר, חוצה בשביל-גשר מעל לר' אבן גבירול וגולש לים בקצה פארק הצוק, שם הוא מסתיים בכיכר מבנה התרבות ובמדרגות רחבות אל הטיילת. באי המבנה יוכלו ליהנות מתערוכה או ממופע מוזיקלי בכיכר וילדיהם (או אף הם עצמם..) יוכלו להתגלגל בצהלות בדיונה הגדולה.

מכלול הפארק מייצר אפשרויות שימוש שונות למגוון משתמשים וקהלי יעד.. מקבוצות בתי ספר בטיול לימודי ומשפחות בסופי שבוע ועד לטיול בליל ירח קיצי ותצפית על סערת חורף, מחובבי טבע וצפרים ליוצאים לטיול עם הכלב הפרטי, או לריצת כושר. המבקר בפארק הוא כל אלה גם יחד, הוא יכול לבחור לעצמו שביל אחר, חוויה שונה בכל ביקור..

אדם – חי – צומח

הפארק מושתת על מגוון רחב עוד הרבה יותר מזה – מגוון המינים ועושר בתי הגידול של הסביבה החופית. לא פחות מהמבקר האנושי, המשתמשים בפארק הם גרביל החוף, נחושית החולות, החבצלת והגומא השרוני. הם ועוד מינים אחרים מאפיינים את בתי הגידול ההולכים ונעלמים של המערכת החופית, אשר הפארק מבקש לשקם ולשמר.

לאחר בחינה אקולוגית נוספת חודדו בתכנית מספר היבטים שמטרתם לאפשר שיקום וקיום של עולם הצומח והחי. ערכנו צמצום נוסף של מערך השבילים הקיים בשטח ודייקנו את צורתם של מרחבי הביניים – ה'כתמים' הטבעיים, על מנת להקטין את 'אפקט השוליים' של הפעילות האנושית. צורתו של 'ריזום' השבילים מציעה עכשיו מנעד רחב יותר בין 'שטחי השוטטות' אשר בגב המצוקים והמדרונות ובין 'שטחי השוטטות המוגבלת' – רצועה במזרח הפארק אשר בה ההעדפה היא למשתמשים הלא-אנושיים..

גם הקישוריות בין ה'כתמים' הטבעיים הודקה. רצף הצמחייה בעלת המאפיינים הטבעיים נמשך מזרחה אל רצועת הנופש ולכוון דרום וצפון אל שטחים אקסטנסיביים בתכניות גובלות. חיבוריות זו מאפשרת הגדלת בית הגידול הטבעי הזמין לפעילות בעלי חיים וצמחים.

ההירארכיה של מערך השבילים מווסתת את השפעת המבקרים על המרחב הטבעי של הפארק ומאזנת בין צרכי המשתמשים השונים. עיקר מקומות השהייה ומוקדי העניין בפארק רוכזו לאורך צירי הירידה לחוף. לאורך 'שביל הפארק' המוגש, העובר ומתפתל בין העיר לבין החוויה הטבעית של הפארק, נחשף המבקר לרובד חינוכי-חוייתי של מידע על הנגלה בפארק ולומד על החשיבות בשמירתו. מכאן נרמזות גם הזמנות לחובבי הטבע והשקט, אל שבילי השוטטות. שבילי כורכר פשוטים וצרים, חלקם נחרצו בטופוגרפיה עקב שנים רבות של בלייה ע"י רכבי שטח. כך גם הושארו, עם חורי הקינון של השרקרקים, החוויה של הסתתרות והצצה וההפרדה הפיזית המתקבלת בין המשוטט לבין המרחב הטבעי.

כל אלה מזמינים את המבקר בפארק לצאת החוצה - לשוטט, לרוץ, לשהות ולחקור - **בעקבות החול**